

Tandvård i regeringsprogrammet igen

När Paavo Lipponens andra regering formulerade sitt program för fyra år sedan tog man med ett omnämnande om att den samhällsstödda tandvården skulle utvidgas till att nå alla finländare. Man följde programmet, och genomförde de lagändringar som behövdes under den regeringens tid. Under de två senaste regeringarnas verksamhetsperioder har regeringsprogrammet haft en central betydelse som vägvisare för samhällets utveckling. Nu har en ny regering tillträtt, ledd av Anneli Jäätteenmäki. Den nya regeringens program publicerades den 14. april. I programmet, som är 52 sidor långt, ägnas social- och hälsovården två sidor ganska lätt förutsedd text. Ansvaret för att ordna tjänsterna ligger kvar hos kommunerna, och finansieringen sker främst genom statsandelar och kommunalskatter. Det kommunala utbudet kompletteras av privatsektorn och den tredje sektorn. Den offentliga social- och hälsovården skall få större resurser, som ju alla partier lovade redan före valet. Kunnandet, servicestrukturerna och rutinerna skall dessutom utvecklas i enlighet med principbesluten i det nationella hälsoprojektet. Målet är att man i hela landet skall trygga vårdens tillgänglighet, kvalitet och kvantitet, utgående från befolkningens behov och oberoende av kundernas betalningsförmåga.

Regeringsprogrammet innehåller också andra mål som är bekanta från det nationella hälsoprojektet. Man skall trygga den offentliga social- och hälsovårdssektorns konkurrenskraft som arbetsgivare genom att förbättra arbetsförhållanden, utbildningsmöjligheter och löne- och karriärutveckling. Vidare skall arbetsfördelningen mellan personalgrupperna preciseras. Alla som har utbildning inom branschen skall ha möjlighet att utnyttja det kunnande utbildning och erfarenhet ger. Inom social- och hälsovården skall antalet fasta tjänster och heldagstjänster utökas. Det är mycket lovat – och delvis sådant som fordrar samarbete också med facket. Den del av regeringsprogrammet som behandlar social- och hälsovården publiceras i sin helhet på sid. 496 i denna tidning.

Också tandvården är igen nämnd i en mening: "Möjligheterna att utöka tillgången på offentlig tandvård utreds". Det är bra att man har nämnt detta i programmet. Det fanns en risk att man, sedan de stora lagföränd-

ringarna hade genomförts, hade föreställt sig att allt var som det skulle. Så ligger det ju inte till. I stora bosättningscentra kommer man ännu att behöva både små och något större justeringar av hälsocentralernas tandvård. Dessutom behövs större resurser. Den privata tandvården nämns inte direkt här, och inte heller på annat håll. Det betyder inte alls att den inte fortfarande skulle ha en viktig roll, viktigare än inom hälsovården i genomsnitt. Det är skäl för beslutsfattarna att minnas att en fungerande privat tandvård för sin del bidrar till att den offentliga sektorns resurser räcker till för dem som behöver dem bäst. På många andra håll i regeringsprogrammet har man kommit ihåg privatföretagarna. Regeringen tänker under hela den kommande perioden genomföra ett åtgärdsprogram som stöder företagsamhet, tillväxt och sysselsättning och som skall minska arbetslösheten. Företagsamhetsprogrammet koordinerar alla regeringens åtgärder för att stöda företagsamheten. Tyngdpunkten kommer att ligga i att främja konkreta projekt. Å andra sidan har avsikten att delvis dubbelbeskatta dividender väckt kritik inom företagsvärlden.

En viktig punkt i regeringsprogrammet är också att man kommer att förnya betalningspolitiken inom social- och hälsovården. Man eftersträvar att avgifterna inte skall få bli ett hinder för vård, speciellt för låginkomsttagare och storkonsumenter. Därför undersöker man möjligheterna att ta i bruk ett gemensamt avgiftstak. Man har lagt grunden för detta redan i den utredningsmannarapport som konsultativa tjänstemannen Raimo Jämsén publicerade för en månad sedan. Han föreslår en totalreform av hela betalningspolitiken – inklusive sjukförsäkringens självriskandelar. Han för fram FPA som möjlig administratör för det gemensamma betalningstaket. Rapporten innehåller också åsikten att kundens betalningsandel borde vara lika stor oberoende av om han eller hon använder privata eller offentliga tandvårdstjänster.

Det är så vitt vi vet första gången i vårt lands historia som vi har en tandläkare i landets regering. Vi lyckönskar varmt vår nya omsorgsminister Liisa Hyssälä!

MATTI PÖYRY